

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Gymnázium J.G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecká škola, spol. s r.o.

Čechyňská 19, 602 20 Brno

Identifikátor: 600 013 961

Zřizovatel: Mgr. Miroslava Procházková, Jurkovičova 15, 638 00 Brno

Školský úřad Brno, Křížová 22, 602 00 Brno

Termín konání orientační inspekce: 13. a 14. prosinec 2000

Čj.	125 07/2001-11024
Signatura	ol2zu307

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola byla zařazena do sítě soukromých škol dnem 1. září 1994. Nemá právní subjektivitu, je zařízením (organizační jednotkou) Gymnázia J.G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecké školy, spol. s r.o. Převážná část výuky je realizována na odloučeném pracovišti Ježkova 9, Brno, v omezené míře vyučuje ZUŠ v prostorách Gymnázia J.G. Mendela v Čechyňské 9, Brno. Podmínky výuky se od letošního školního roku výrazně změnil v souvislosti s obměnou téměř celého pedagogického sboru školy a změnou prostor výuky ZUŠ. Rovněž její žáci jsou na základě provedených náborů více jak z poloviny noví, v případě výtvarného oboru jsou noví všichni.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola je čtyřoborová. Poskytuje základní umělecké vzdělání v početně dominantním hudebním, dále tanečním, výtvarném a literárně dramatickém oboru. Celkem ji navštěvuje 228 žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází především z hospitační činnosti, kterou školní inspektoři realizovali v hudebním a výtvarném oboru. Činnost tanečního a literárně dramatického oboru nebyla předmětem orientační inspekce. Kvalita sledované výuky byla hodnocena v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, její organizace, používaných metod a forem práce, hodnocení a motivace, interakce a komunikace.

Hudební obor

Kvalita vzdělávání je hodnocena na základě hospitační činnosti v předmětech hra na klavír, hra na elektronické klávesové nástroje a hudební nauka.

Ve všech sledovaných předmětech probíhala výuka podle učebních plánů čj. 18 418/95-25. Je dodržována časová dotace v hlavním předmětu, a to na spodní hranici limitu stanoveného učebními plány. Vyučuje se rovněž přiřazeným předmětům - komorní a souborové hře (např. komorní hře kytar, zobcových fléten, dechových nástrojů dřevěných, hře v komorním smyčcovém orchestru, čtyřruční klavírní hře) a hudební nauce. Skupinová výuka je uplatňována pouze ve hře na zobcovou flétu. Probírané učivo bylo ve sledovaných lekcích v souladu s učebními osnovami.

K 1. září 2000 došlo k podstatným změnám v personálním obsazení. Kvalifikovanost nově přichozích učitelů je velmi dobrá, všichni splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti, někteří mají dokonce vysokoškolské vzdělání.

Výuka hudebního oboru probíhá převážně v samostatném objektu na sídlišti Brno - Lesná. Jen několik hodin je vyučováno v kmenovém sídle školy na Čechyňské ulici. V porovnání se stavem při minulé inspekční návštěvě došlo v loňském školním roce k důležitým zlepšením v materiálním zajištění hudebního oboru: bylo doplněno nástrojové vybavení a zakoupeny některé pomůcky. I když se zlepšilo zařízení a vybavení učebních i neučebních prostor, k ideálnímu stavu, který by navozoval inspirativní atmosféru, pro tento typ škol tak potřebnou, je ještě hodně daleko.

Všechny sledované lekce v oddělení klávesových nástrojů byly dobře promyšlené a připravené. Probíraná látka korespondovala s individuálními studijními plány zpracovanými v třídních knihách. Výuka klavírní hry byla na dobré odborné úrovni, věcně správná. V lekci prvního ročníku se vyskytly některé nedostatky v metodice (nedostatečný důraz na vytváření elementárních pohybových návyků), výuka vyššího ročníku však splňovala požadované nároky. Vedle technického výcviku byla hlavní pozornost věnována výrazovému vyznění přednesových skladeb. Důležitým motivačním prvkem bylo zařazení čtyřruční klavírní hry. Hře na elektronické klávesové nástroje vyučuje velmi dobře teoreticky i prakticky připravený, vysokoškolsky vzdělaný učitel. Jeho vyučovací lekce byly pozoruhodné využitím netradičního studijního materiálu - Školy na klavír a keyboard Pavla Malého. Spojení techniky klavírní s technikou elektronických kláves vytváří originální učební metodu, která by mohla otevřít nové interpretační možnosti hry na tento nástroj. (V této souvislosti upozorňuji na skutečnost, že MŠMT ČR zatím nevydalo učební osnovy hry na elektronické klávesové nástroje). Při inspekční návštěvě bylo možno posoudit „klavírní“ část, která měla všechny parametry kvalitní výuky - od vytváření a prohlubování základních pohybových návyků a technických dovedností, až k práci na výrazové složce hudebních skladeb. Charakteristickým znakem vyučovacích hodin zhlédnutých v oddělení klávesových nástrojů byla optimistická, tvůrčí atmosféra, učitelé motivovali žáky svým uměleckým příkladem, ale i slovním povzbuzením. Také hodnocení předvedených výkonů bylo mírné, pozitivní a stimulovalo zájem žáků o nástrojovou hru.

Při inspekční návštěvě bylo možné zhlédnout jen jednu vyučovací lekci hudební nauky (v prvním ročníku). Pro velkou absenci zapsaných žáků měla lekce atypický průběh, postrádala totiž rysy kolektivní výuky. Při věcně správném, terminologicky přesném vedení však vyučující dávala jen malý prostor k tvůrčímu uplatnění žáků. Hodina tak byla více teoretickým poučováním, než aktivním osvojováním. Také zapisování učební látky do sešitů namísto využití učebnic nebo tištěných materiálů se stalo v průběhu výuky málo efektivním prvkem. I při těchto metodických nedostatcích byl, díky zaujetí, vstřícnosti i trpělivosti učitelky, naplněn učební záměr.

Výuka v hudebním oboru byla velmi dobře plánována a připravena. Personálně je výuka zabezpečena na velmi dobré úrovni, materiální vybavení, zejména v hudebně naučných předmětech je, ve srovnání s obdobnými školami, pouze vyhovující. Sledované vyučování bylo rovněž velmi dobře připraveno a zabezpečeno po stránce organizační a metodické. Motivace a hodnocení byly, stejně jako interakce a komunikace, velmi dobré.

Celkově měla výuka hudebního oboru velmi dobrou úroveň.

Výtvarný obor

V práci výtvarného oboru došlo vzhledem k minulému školnímu roku k zásadním změnám. Zbytek bývalých žáků studium v ZUŠ ukončil. Byla přijata nová učitelka, která provedla nábor nových dětí. V současné době jsou ve škole vyučovány dvě skupiny žáků (přípravný a 1. ročník, 1. a 2. ročník) a jsou vytvářeny podmínky pro jeho další rozvoj. Výuka je plánována a realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty MŠMT ČR č.j. 15 865/2000-22. Její časová dotace i obsahová náplň odpovídá učebním plánům a osnovám. Při plánování výchovně vzdělávací práce vyučující vhodně využívá možností projektové výuky a řetězení úloh. Sledovaná výuka byla metodicky promyšlená a materiálně dobře zabezpečena. Stanovené cíle systematicky navazovaly na předchozí práci, byly přiměřené věku a možnostem dětí.

Výuku výtvarného oboru zabezpečuje učitelka s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Přestože je začínající, v problematice vzdělávání ve výtvarném oboru ZUŠ se dobře orientuje. Její odbornost, pedagogická invence a zájem o práci s dětmi se pozitivně

promítly do kvality výuky. Obor využívá pro svoji činnost jedné učebny, která je vzhledem k počtu vyučovaných dětí sice prostorově vyhovující, ale její vybavení nábytkem, učebními pomůckami a výtvarným materiálem zatím není pro všechny druhy činností, požadovaných učebními osnovami, optimální.

Sledovaná výuka byla kvalitně připravená, organizována a materiálně zabezpečená. Po účinné vstupní motivaci, následovalo jasné a pro děti srozumitelné vysvětlení úkolu, upozornění na nejdůležitější zásady výtvarného postupu. V průběhu výuky si žáci osvojovali a procvičovali základní pracovní postupy při malbě temperou. Při práci bylo rozvíjeno výtvarné citění a myšlení dětí, vyjádření barevných a tvarových vztahů, byla podporována tvořivost a originalita jejich výtvarného projevu. Uplatňování vhodných forem a metod výuky odpovídalo pojetí nových učebních osnov, platných od začátku letošního školního roku. Práce žáků byla citlivě korigována, aniž by bylo nevhodným způsobem zasahováno do jejich individuálního a spontánního výtvarného projevu. Důraz byl kladen na osobní prožitky dětí a subjektivní reakci na ně.

Během výuky prováděla učitelka průběžné citlivé hodnocení, děti povzbuzovala. Radou jim napomáhala zvládnout daný úkol, v žádném případě však neomezovala spontánnost a osobitost vyjádření. Pozitivní hodnocení a individuální přístup k žákům zvyšovaly jejich aktivitu.

Během vyučování byla sledována dobrá spolupráce a komunikace mezi vyučující a dětmi. Žáci pracovali soustředěně a se zájmem. Výuka byla charakteristická dobrou pracovní atmosférou, respektováním osobnosti dětí a individuálního přístupu k řešení výtvarného úkolu. Všichni měli vytvořeny podmínky pro uplatnění a dobrý pocit ze zvládnutého úkolu.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, materiální a psychohygienické mají ve srovnání s obdobnými školami průměrnou úroveň. Sledované vyučování bylo po stránce organizační a metodické velmi dobře připraveno a zabezpečeno. Způsoby motivace a hodnocení byly, stejně jako interakce a komunikace, velmi dobré.

Celkově měla sledovaná výuka výtvarného oboru velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání školy

Česká školní inspekce hodnotí celkově úroveň vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V oblasti plánování práce školy došlo od inspekce provedené v minulém školním roce k výrazně pozitivním změnám. Vedení školy provedlo analýzu příčin nepříznivé situace, do které se ZUŠ postupně dostala. Na jejím základě stanovilo prioritní koncepční záměry v oblasti personální, organizační, materiální a výchovně vzdělávací, které by měly vést k podstatnému zkvalitnění práce této školy. Cíle jsou konkrétní, vychází z podmínek a reálných možností školy, a to v bezprostředním i dlouhodobém výhledu. Termín, do kterého mají být splněny, je časově vymezen. Z nejdůležitějších úkolů již bylo realizováno ustanovení funkce zástupce ředitele Gymnázia J.G. Mendela a jeho zařízení pouze pro ZUŠ a obsazení tohoto místa pedagogem s potřebnou odbornou a pedagogickou kvalifikací a zkušenostmi s řízením ZUŠ, přemístění výuky ZUŠ do samostatné budovy v Brně -Lesné, výrazné změny v personálním zabezpečení výuky, nábor nových žáků. Tyto již uskutečněné kroky, spolu s dalšími

připravovanými záměry, vytváří dobré předpoklady pro rozvoj školy. Plán práce ZUŠ na školní rok 2000/2001 vychází z dlouhodobé koncepce ZUŠ a podmínek, ve kterých se škola nachází. Hlavní úkoly ZUŠ a jejich jednotlivých oborů jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců. Jejich plnění je průběžně sledováno a vyhodnocováno.

V oblasti plánování došlo od inspekce v minulém školním roce k pozitivnímu posunu. Má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Základním organizačním materiálem školy je "Organizační řád Gymnázia J.G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecké školy, spol. s r.o." Tento dokument přehledně a jasně stanovuje organizační strukturu školy, vymezuje základní organizační vztahy, řízení činnosti a vedení organizace. Spolu s pracovním řádem a náplněmi práce určuje konkrétní kompetence, povinnosti a odpovědnost členů vedení školy a jejich zaměstnanců. Základní uměleckou školu řídí ředitel, který je i současně ředitelem gymnázia a školního klubu. Protože se odborné a pedagogické řízení ZUŠ ředitelem gymnázia a základní umělecké školy v jedné osobě neosvědčilo a řízení ZUŠ ztratilo potřebnou odbornost, v organizační struktuře školy došlo od začátku letošního školního roku k významné změně. Odborným vedením a organizací výchovy a vzdělávání byl pověřen zástupce ředitele pro ZUŠ, který splňuje kvalifikační předpoklady pro tento typ školy. Jeho kompetence a odpovědnost jsou konkrétně vymezeny v jeho pracovní náplni. Organizace vyučování v základní umělecké škole v zásadě odpovídá obecně závazným právním předpisům. Pouze v případě hudební nauky, přestože je vyučována v požadovaném rozsahu od 1. do 5. roč. a na základě zadaných otázek, využití učebních textů vydaných školou, konzultací s učiteli a následným přezkoušením je zajištěna klasifikace všech žáků, zhruba 40% dětí ji pravidelně nenavštěvuje. Vedení školy hledá cestu, jak tento nepříznivý stav zvrátit. Výuka probíhá podle stabilního rozvrhu hodin. Nejen povinnosti, ale i práva žáků jsou zakotvena v kvalitně zpracovaném školním řádu. Na rozdíl od minulé inspekce, kdy byl stejný pro žáky gymnázia i ZUŠ a směřoval především ke studentům gymnázia, došlo k jeho přepracování vzhledem k specifickým podmínkám práce ZUŠ. Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Informovanost zaměstnanců je dostatečně zajištěna. K přenosu informací, včetně informací z porad vedení, kterých se zástupce ředitele pro ZUŠ pravidelně zúčastňuje, slouží jednání poradních orgánů zástupce ředitele pro ZUŠ – pedagogické a umělecké rady, v případě potřeby operativních pracovních schůzek. Informovanost rodičů o výsledcích práce dětí je dostatečně zabezpečena formami obvyklými pro tento typ školy, přičemž škola klade velký důraz na veřejnou prezentaci výsledků své práce.

V organizačním zabezpečení výchovně vzdělávací práce a vytvoření podmínek pro efektivní činnost školy došlo k pozitivnímu posunu. Celkově má organizování velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Jmenováním zástupce ředitele pro ZUŠ byly vytvořeny základní předpoklady pro funkční odborné vedení učitelů. Úkoly pro jednotlivé pracovníky jsou jasně stanoveny. Přestože se zástupce ředitele pro ZUŠ snaží vytvářet dobré podmínky pro jejich práci, pro uplatnění jejich odborných schopností, podporuje jejich iniciativu a umožňuje jejich další vzdělávání, velké rezervy zůstávají v oblasti materiálního a psychohygienického zázemí výuky. Kvalitu práce, úroveň vzdělávání a její výsledky průběžně hodnotí, oceněním dobré práce učitele pozitivně motivuje. Toto ocenění probíhá především morální formou. Pro finanční stimulaci prostřednictvím nadtarifních složek mzdy nejsou k dispozici dostatečné prostředky, což

ohrožuje potřebnou stabilizaci pedagogického sboru, udržení kvalitních učitelů.

Do úrovně vedení pedagogických pracovníků se příznivě promítla organizační změna - ustanovení odborně kompetentního zástupce ředitele ZUŠ. Rezervy zůstávají v účinné motivaci pedagogického sboru, způsobené nedostatkem mzdových prostředků pro jejich finanční stimulaci. Vedení pedagogických pracovníků má velmi dobrou úroveň, motivování je pouze vyhovující. Celkově hodnotí ČŠI tuto oblast jako průměrnou.

Kontrolní mechanismy

V oblasti kontrolních mechanismů, které byly při minulé inspekci charakterizovány jako jedno z nejslabších míst v řízení školy, došlo k podstatnému zkvalitnění. Kontrolní činnost je plánovaná a systematická. Řídí se plánem kontrolní činnosti. Je zaměřena do oblasti odborně pedagogické, materiálně technické, hodnocení žáků, účinnosti informačního systému, zapojení do soutěží a jejich výsledků. Konkrétní úkoly z jednotlivých oblastí jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců. Kvalita výuky a její výsledky je kontrolována cílenými hospitacemi, ze kterých jsou vedeny písemné záznamy včetně metodických doporučení. Výsledky kontrol jsou se zaměstnanci projednávány, v případě potřeby jsou přijímána nápravná opatření.

Kontrolní činnost zástupce ředitele pro ZUŠ zabezpečuje všem zúčastněným účinnou zpětnou vazbu a napomáhá ke zkvalitňování práce a výsledků školy. Celkově má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy se zřízením a obsazením funkce zástupce ředitele pro ZUŠ pedagogicky a odborně kompetentní osobou podstatně zkvalitnilo. Celkově má velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Doklady a ostatní materiály o realizovaném vzdělávacím programu školy, jejím řízení, organizaci a činnosti
- Výroční zpráva školy

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky měla v hospitovaných hodinách celkově velmi dobrou úroveň.

Škola má pro výuku hudebního a výtvarného oboru velmi dobré personální, ale pouze vyhovující materiální a psychohygienické podmínky.

Výchovně vzdělávací práce byla ve sledovaných hodinách realizována nejen formálně správně, ale i efektivně. V hospitované výuce celkově převažovala její velmi dobrá úroveň.

Řízení a organizování práce školy je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Kvalitní řízení školy vytváří příznivé podmínky pro její další rozvoj.

Přestože během inspekční činnosti nebyly v oblasti využívání prostředků ze státního rozpočtu zjištěny nedostatky, jejich současná výše je limitujícím faktorem dalšího rozvoje školy.

Ve srovnání s poslední provedenou inspekcí došlo k zásadnímu pozitivnímu posunu. Ustanovením funkce zástupce ředitele pro ZUŠ byly vytvořeny základní předpoklady pro koncepční a systematickou výchovně vzdělávací práci. Uskutečněný průzkum hudebnosti v mateřských a základních školách pomohl naplnit elementární třídy ZUŠ. Postupové zkoušky, které - na rozdíl od minulých let - řádně proběhly v závěru školního roku 1999/2000, napomohly řádnému zařazování žáků do příslušných ročníků a tím i naplňování učebních osnov. Byla obnovena veřejná prezentace výsledků učebně výchovné činnosti, která naplňuje vedle záměrů pedagogických i záměry propagační. Koncepce vedení ZUŠ, jakkoliv náročná, spoléhá na tvůrčí potenciál pedagogů i všestrannou podporu kmenové školy. Budou-li realizována plánovaná opatření ekonomická (ve smyslu zlepšení platových možností pedagogů i materiálního zabezpečení výuky), škola získá všechny předpoklady pro svůj další úspěšný rozvoj.

Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	PaedDr. Jiří Kachlík, v. r.
Člen týmu	PhDr. Antonín Bařinka	PhDr. Antonín Bařinka, v. r.

Ve Vyškově dne 15. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 1. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

RNDr. Marie Malásková

RNDr. Marie Malásková, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	30. 1. 2001	125 15/2001- 11024
Zřizovatel	18. 1. 2001	125 16/2001- 11024

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly vzneseny